

Dünya Ticaret Örgütü: Küresel Ticarete Dönüm Noktası

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Küresel Mal Ticareti Barometresi'ndeki son gelişmeleri şubat ayında yayınladı. Küresel ticaretteki gelişmeleri çeyreklik bazda ölçen Mal Ticareti Barometresi, ticaretle ilgili çeşitli bileşen endekslerin sonucunda elde edilen ve geleneksel ticaret hacmi istatistiklerinin önündeki son trendlere göre mal ticaretinin yörüngesi hakkında gerçek zamanlı bilgi sağlayan bileşik bir öncü göstergedir. 100'lük okumalar orta vadeli eğilimler doğrultusunda büyümeye işaret ederken; 100'ün üzerindeki değerler trendin üzerinde büyümeyi, 100'ün altındaki ise küçülmeyi gösterir.

DTÖ Mal Ticareti Barometresi'ne göre, arz kesintileri küresel mal ticaretindeki toparlanmanın gücünü azaltmıştır, ancak tedarik zinciri baskılarında bazı gevşeme işaretleri gözlemlendiğinde bu durum değişmeye başlayacaktır.

Mal Barometresi Kasım ayındaki 99,5'lik okumanın ardından, Şubat ayında 98,7'lik okuma değerine gerilemiştir. Bu durum, ticaret hacimlerinde geçen yılki güçlü toparlanmanın ardından 2022'nin başında ticarete bir ivme kaybına işaret etmektedir. Bununla birlikte, endeksin dip seviyesine ulaştığı belirtilmektedir. Bu durum yakın vadede ivme kaybı yaşansa bile, mal ticaretinin tekrar yükselebileceği öngörüsünü güçlendirmektedir. Bu durum küresel ticarete yeni bir yükseliş dönemini gösteren dönüm noktasını işaret etmektedir.

DTÖ Küresel Mal Ticareti Barometresi, Şubat 2022
(Çeyreklik)

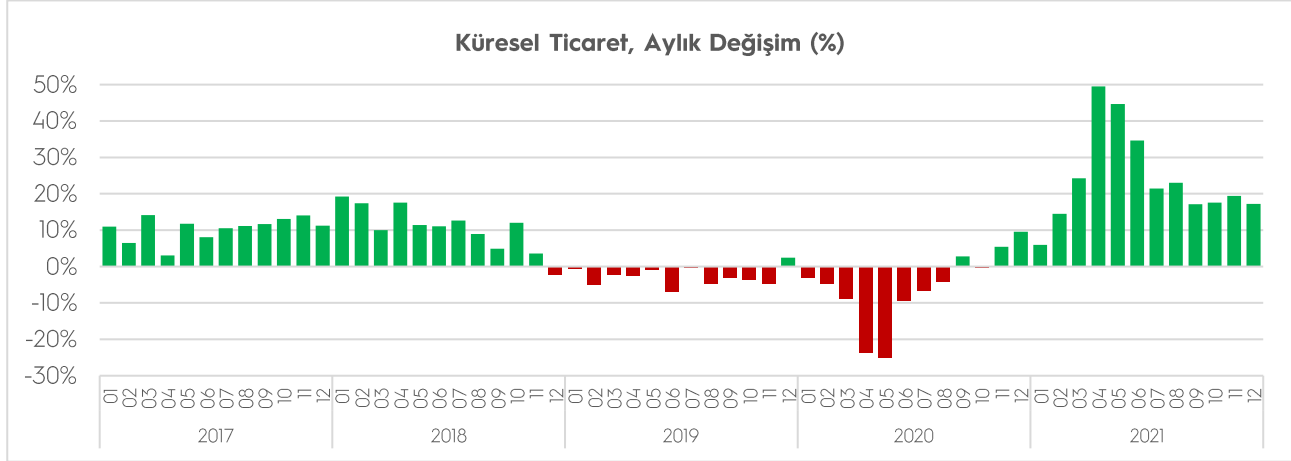
Endeksteki düşüş Omicron varyantının dünyada hızla yayılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak Omicron varyantına karşı alınan tedbirlerin kısa sürmesi ve yaygınlaşmaması ticarete artış beklentisini güçlendirmektedir. Her hâlükârda, COVID-19 varyantları ekonomik faaliyet ve ticaret için risk oluşturmaya devam etmektedir.

DTÖ'nün açıklamasına göre, 2021'in üçüncü çeyreğinde, ticaret hacmi büyümesi, baz etkileri nedeniyle (küresel ticaret 2020'nin ikinci yarısında itibaren toparlanmaya başlamıştı) ve aynı zamanda önceki çeyreğe göre küçük bir düşüş nedeniyle yıllık bazda %8,1'e gerilemiştir. 2021'in dördüncü çeyreği için istatistikler kesinleştiğinde, çeyrekten çeyreğe büyüme tekrar pozitif dönsün bile, yıllık bazda daha da düşük büyüme göstermeleri muhtemel görülmektedir. Kümülatif olarak, 2021'in ilk üç çeyreğindeki ticaret hacmi, 2020'nin ilk üç çeyreğine kıyasla %11,9 artmıştır. Bu, DTÖ'nün Ekim'e ayında yaptığı %10,8'lik tahmininin üzerindedir, ancak DTÖ yıllık bazda daha yavaş büyüme tahmininin; dördüncü çeyrekteki artışla beraber daha uyumlu hale geleceğini öngörmektedir.

(Kaynak: WTO)

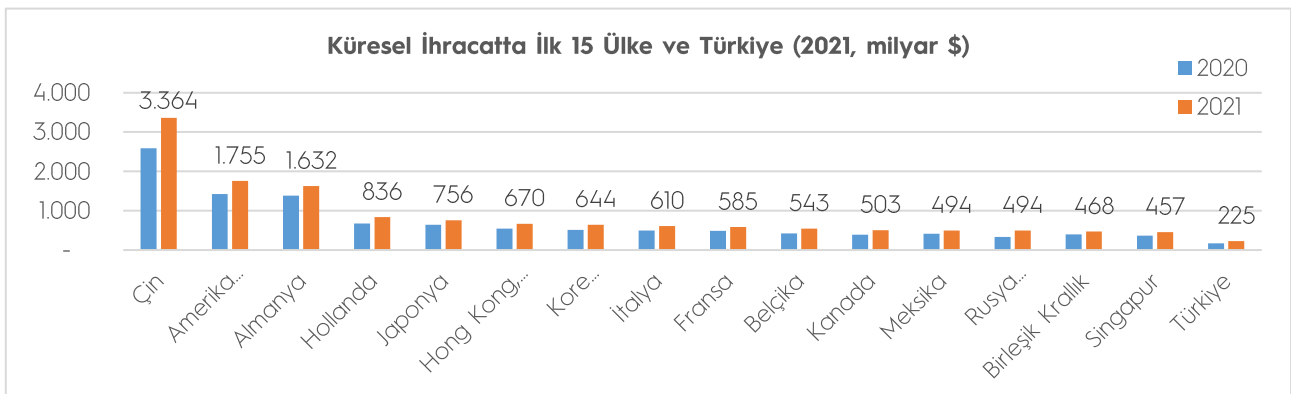
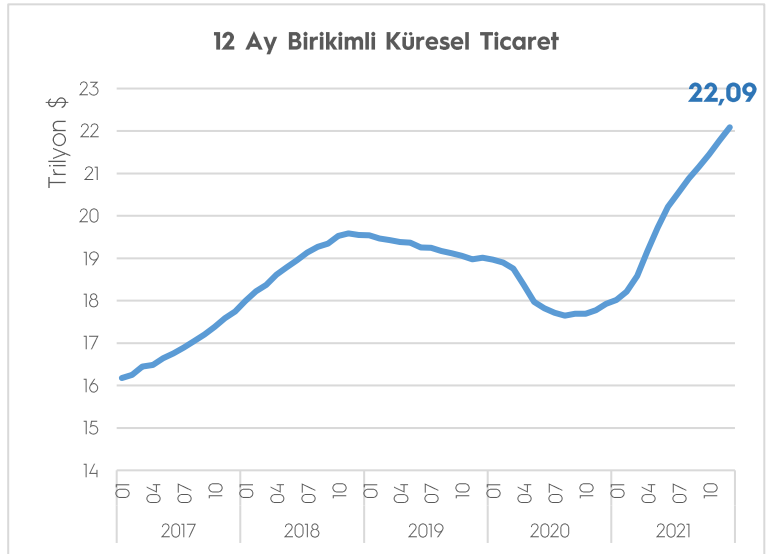
KÜRESEL TİCARET

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), küresel ticaretin yaklaşık yüzde 90'ını gerçekleştiren 72 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerini açıkladı. Verilerden hareketle hesaplanan tahmini küresel ticaret hacmi, 2021 yılında geçen seneye göre yüzde 23,2 artışla 22,00 trilyon dolar olarak tarihin en yüksek seviyesine ulaştı.

2021 yılı Aralık ayında geçen seneye göre %17,23 artışla 2,04 trilyon ihracat hacmi gerçekleşti. 2021 yılı Aralık ayında, geçen senenin aynı ayına göre 72 ülkenin 69'u ihracatını artırdı.

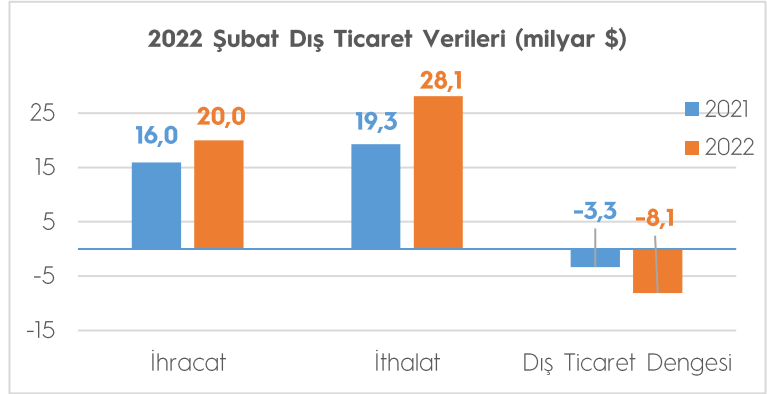
2021 yılında en fazla ihracat gerçekleştiren ülkelerden Çin'in ihracatı geçen senenin aynı ayına göre yüzde 29,9, ABD'nin ihracatı yüzde 23,1, Almanya'nın ihracatı yüzde 18,0 arttı. Türkiye'nin ihracatı yüzde 32,8 artışla 225,3 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. Bu rakamlarla Türkiye, yıllık 100 milyar dolardan fazla ihracat yapan ülkeler arasında ihracatını en çok artıran sekizinci ülke oldu. Türkiye dünyanın en büyük 28. ihracatçısı konumunda.

(Kaynak: WTO)

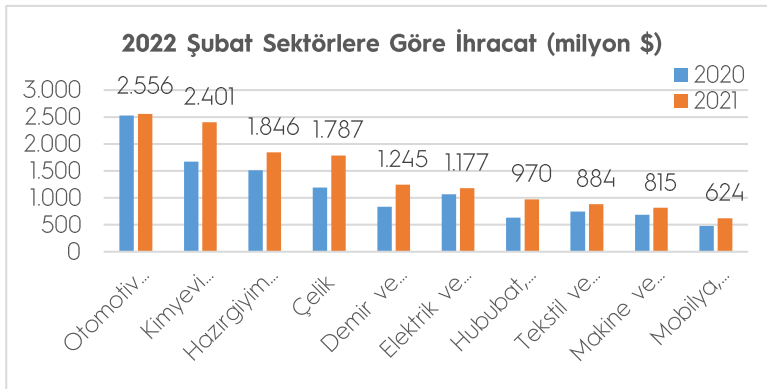
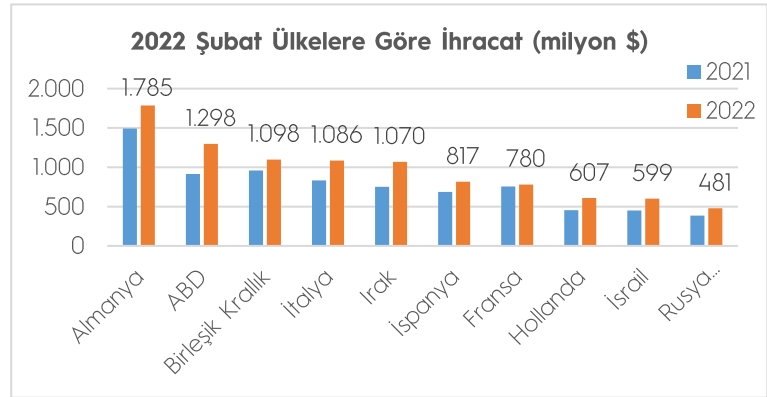
DIŞ TİCARET VERİLERİ

2022 yılının Şubat ayında ihracat geçen yıla göre yüzde 25,4 artışla 20,0 milyar dolar, ithalat ise yüzde 45,6 artışla 28,1 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı yüzde 8,1 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yıl Şubat ayında yüzde 82,7 iken bu yıl yüzde 71,2'e oldu.

Şubat ayında 214 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi, 164 ülke ve bölgeye ihracat arttı. Ocak ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ülke 1,78 milyar dolar ile Almanya olurken, Almanya'yı 1,30 milyar dolarla ABD ve 1,10 milyar dolarla Birleşik Krallık izledi. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı ise yüzde 48,1 olarak gerçekleşti.

Ülke grubu bazında bakıldığında ise, Avrupa Birliği'ne (AB-27) ihracat yüzde 22,4 artışla 8,39 milyar dolar olurken, AB-27'nin toplam ihracattaki payı yüzde 42,0 oldu. Avrupa kıtasının tamamına 11,04 milyar dolar ihracat gerçekleştirildi. Yakın ve Orta Doğu'ya ihracat yüzde 28,1 artışla 3,52 milyar dolar, Afrika Kıtasına ihracat yüzde 30,7 artışla 2,05 milyar dolar, Orta Asya ve Uzak Doğu'ya ihracat ise yüzde 8,1 artışla 1,40 milyar dolar, Kuzey Amerika'ya ihracat yüzde 47,1 artışla 1,45 milyar dolar oldu.

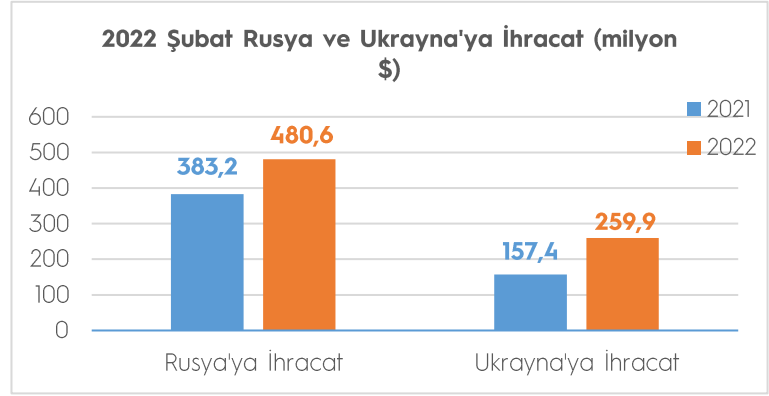

(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

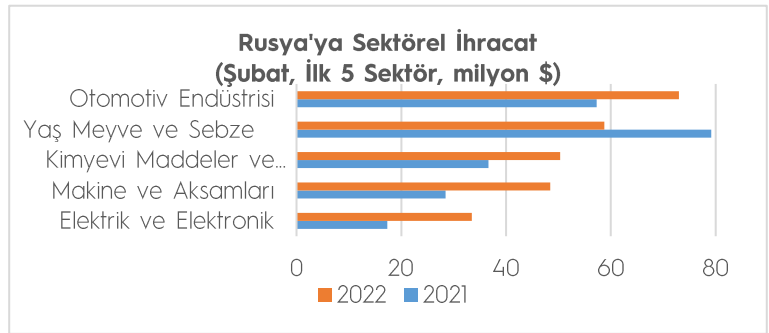
Şubat ayında en fazla ihracatı Otomotiv sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,0 artışla 2,56 milyar dolar oldu. Kimyevi Maddeler sektörü 2,40 milyar dolar ihracatla ikinci ve Hazırgiyim sektörü 1,85 milyar dolarla üçüncü en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör oldu.

RUSYA ve UKRAYNA'YA İHRACAT

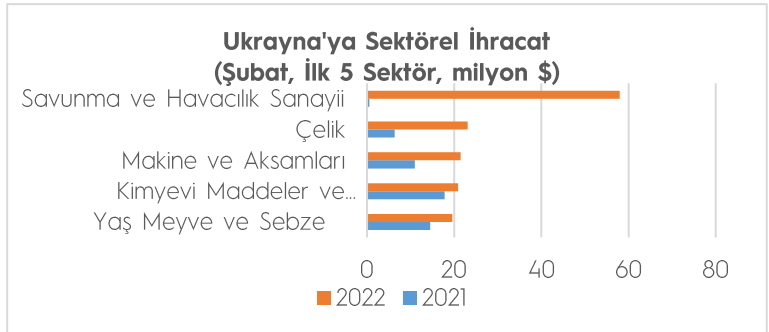
2022 yılının Şubat ayında Rusya'ya ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 25,3 artarak 480,6 milyon dolara, Ukrayna'ya ihracat ise yüzde 65,2 artarak 259,9 milyon dolara yükseldi. Rusya Şubat ayında en fazla ihracat yapılan 10.ülke olurken, aynı sıralamada Ukrayna 20. oldu. İki ülke toplam ihracattan %3,7 pay aldı.

Şubat ayında Rusya'ya en fazla ihracat 73 milyon dolarla Otomotiv sektöründe, 59 milyon dolarla Yaş Meyve ve Sebze sektöründe ve 50 milyon dolarla Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektöründe gerçekleşmiştir.

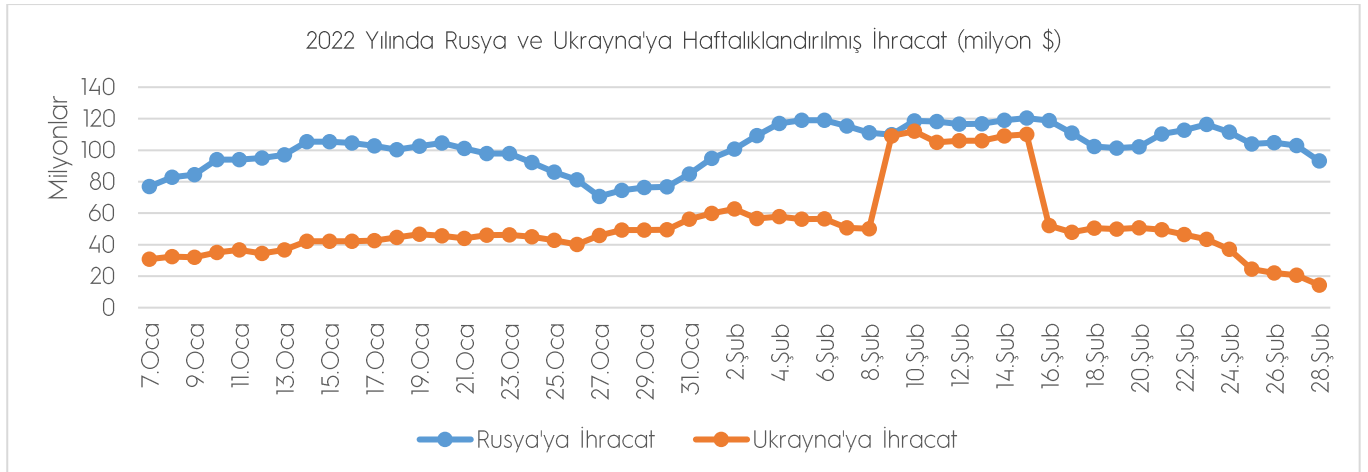

Ukrayna'ya en fazla ihracat 59 milyon dolarla Savunma ve Havacılık Sanayi sektöründe, 23 milyon dolarla Çelik sektöründe ve 21 milyon dolarla Makine ve Aksamları sektöründe gerçekleşmiştir.

Rusya 22 Şubat'ta Ukrayna'ya geniş çaplı bir hareket başlatmıştır. Savaşın bu tarihte başladığı dikkate

alınınca haftalıklandırılmış rakamlara göre Ukrayna'ya ihracatta düşüş yönü bir bozulma görülürken Rusya'ya ihracatın trendinde da ciddi bir bozulma şimdilik söz konusu değildir.

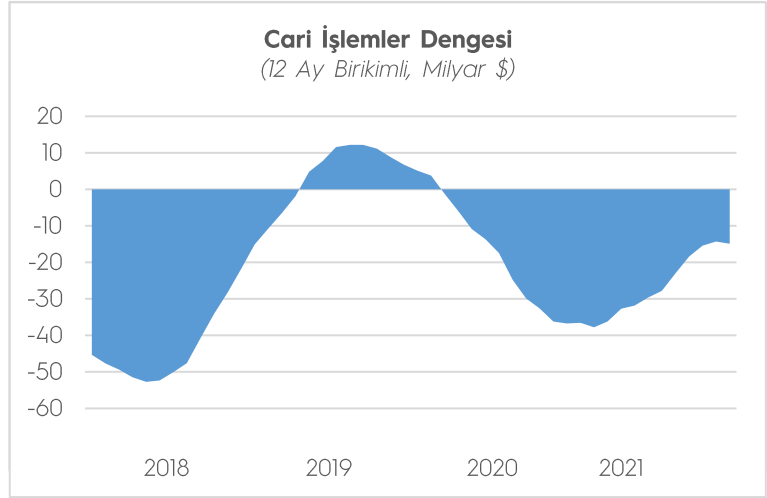

(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

ÖDEMELER DENGESİ

Cari işlemler açığı, bir önceki yılın Aralık ayına göre 401 milyon dolar artarak 3,84 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 14,88 milyar dolar oldu. Böylece on iki aylık cari işlemler açığındaki düşüş trendi yıl son ayında artışa döndü.

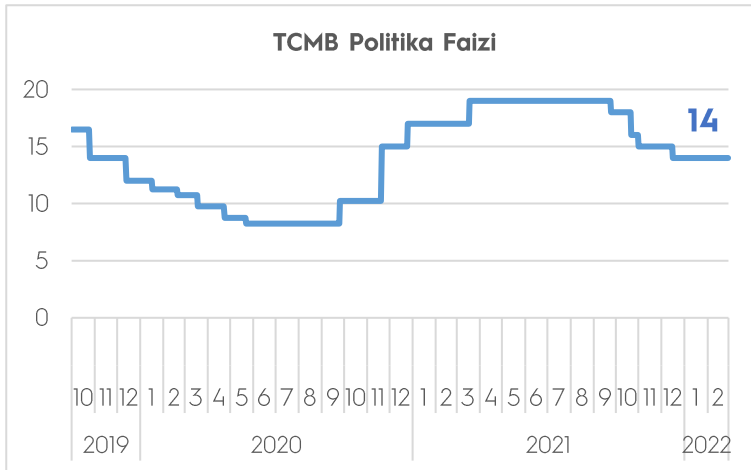
Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 2020 yılının Aralık ayına göre 1,62 milyar dolar artarak 4,99 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu gelişmede, hizmetler dengesi kaynaklı net girişler 2020 yılının Aralık ayına göre 1,12 milyar dolar artarak 1,71 milyar dolara yükseldi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler bir önceki yılın aynı ayına göre 689 milyon dolar artarak 1,31 milyar dolar olarak gerçekleşti. Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 739 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımları 2,01 milyar dolar tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 1,00 milyar dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 226 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. Resmi rezervlerde bu ay 13,78 milyar dolar net azalış gözlemlendi. (Kaynak: TCMB)

TCMB PARA POLİTİKASI KURULU TOPLANTISI

TCMB, 17 Şubat tarihli Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 14'te sabit bıraktı.

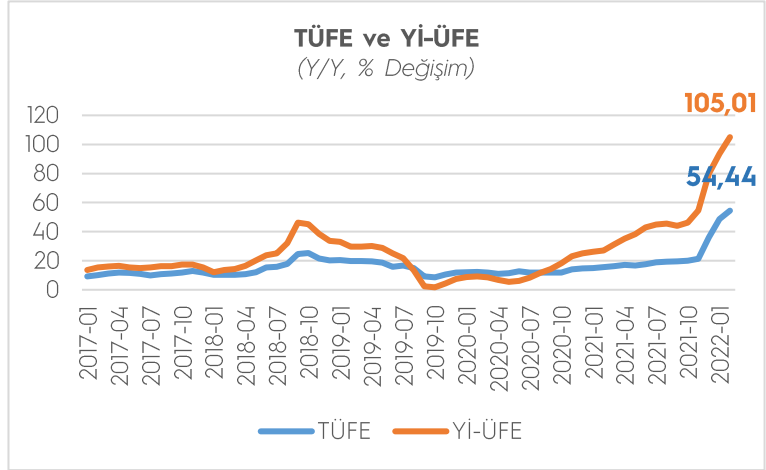
Yapılan açıklamaya göre enflasyonda yakın dönemde gözlenen yükselişte; ekonomik temellerden uzak fiyatlandırma oluşumları, küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar ve talep gelişmeleri etkili oldu.

Kurul, sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın tesisi için atılan ve kararlılıkla sürdürülmekte olan adımlar ile birlikte, enflasyonda baz etkilerinin de ortadan kalkmasıyla dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngördü. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar verdi. Alınmış olan kararların birikimli etkileri yakından takip edilmekte ve bu dönemde fiyat istikrarının sürdürülebilir bir zeminde yeniden şekillenmesi amacıyla TCMB'nin tüm politika araçlarında kalıcı liralasma teşvik eden geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme süreci yürütüldüğü ifadeleri açıklamada yer aldı.

(Kaynak: TCMB)

ENFLASYON

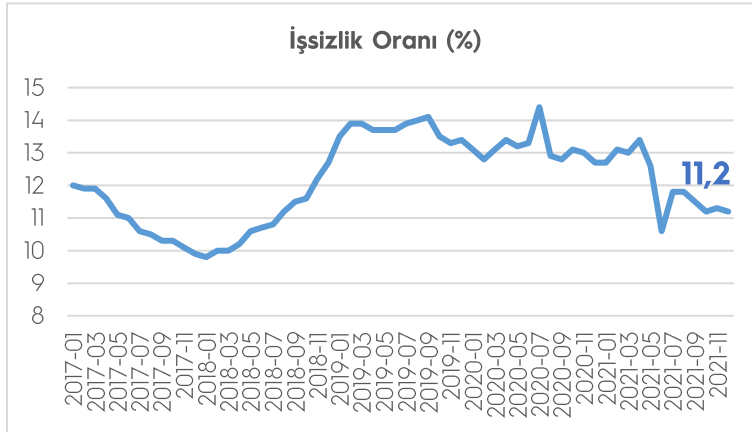
TÜFE'de (2003=100) 2022 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %4,81, bir önceki yılın aynı ayına göre %54,44 ve on iki aylık ortalamalara göre %25,98 artış gerçekleşti. Yİ-ÜFE (2003=100) 2022 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %7,22, bir önceki yılın Aralık ayına göre %18,43, bir önceki yılın aynı ayına göre %105,01 ve on iki aylık ortalamalara göre %56,83 artış gösterdi.

Yıllık en düşük artış %11,89 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla %22,24 ile eğitim, %26,87 ile giyim ve ayakkabı ve %32,86 ile sağlık oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %75,75 ile ulaştırma, %64,83 ile ev eşyası, %64,47 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %115,13, dayanıklı tüketim malında %69,20, dayanıksız tüketim malında %70,00, enerjide %188,47 ve sermaye malında %71,90 artış olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

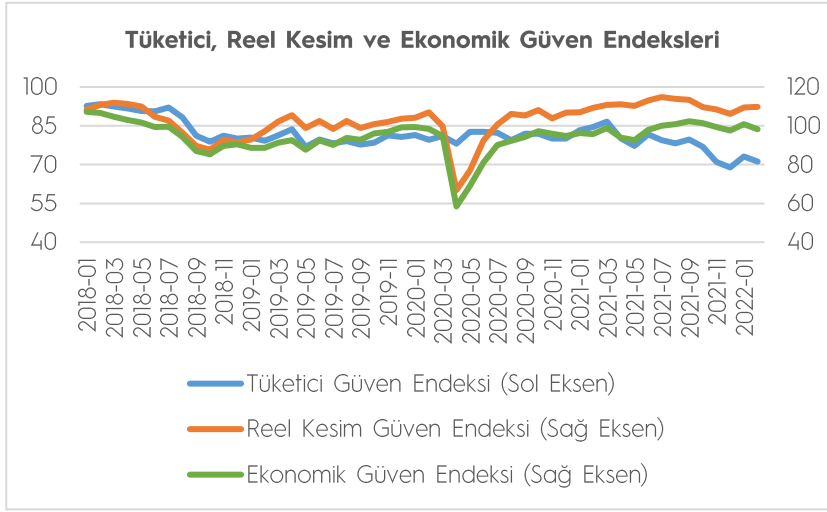
İşsiz sayısı, 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 2 bin kişi artarak 3 milyon 794 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,1 puanlık azalış ile %11,2 seviyesinde gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 236 bin kişi artarak 30 milyon 141 bin kişi, istihdam oranı ise 0,3 puanlık artış ile %47,0 oldu. İşgücü 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya

göre 238 bin kişi artarak 33 milyon 935 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,3 puanlık artış ile %52,9 olarak gerçekleşti.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 1,6 puanlık azalışla %20,8, istihdam oranı 0,6 puanlık artışla %34,1 oldu. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 0,2 puanlık azalışla %43,0 seviyesinde gerçekleşti. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 0,5 puan artarak %22,6 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %15,4 iken, potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı %18,7 olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

GÜVEN ENDEKSLERİ

2022 yılı Şubat ayında RKGE, bir önceki aya göre 0,3 puan artarak 109,8 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek üç aydaki üretim hacmi, gelecek üç aydaki ihracat siparişi miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken,

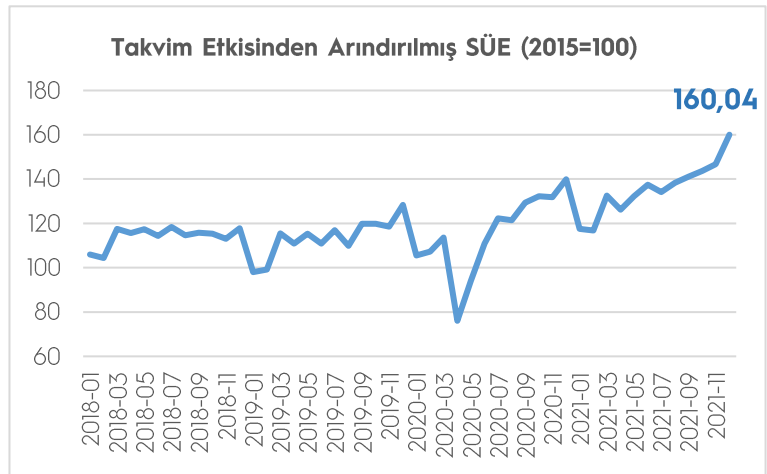
son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, genel gidişat ve mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Ekonomik güven endeksi Ocak ayında 100,8 iken, Şubat ayında %2,6 oranında azalarak 98,2 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Şubat ayında bir önceki aya göre %2,1 oranında azaldı; Ocak ayında 73,2 olan endeks, Şubat ayında 71,2 oldu. Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Ocak ayında 56,1 iken, Şubat ayında %1,6 oranında azalarak 55,2 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi Ocak ayında 71,3 iken, Şubat ayında %4,2 oranında azalarak 71,3 oldu. (Kaynak: TÜİK, TCMB)

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi Üretim Endeksi, Aralık ayında takvim etkisinden arındırılmış seride bir önceki yılın aynı ayına göre %14,4 artış göstererek 160,04 oldu. 2021 yılı Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,5 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %16,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %6,0 arttı.

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), bir önceki aya göre 1,0 puan azalarak yüzde 76,6 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,8 puan azalarak yüzde 77,2 seviyesinde gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK, TCMB)

TİM ÜLKE BİLGİ NOTLARI

İsrail Ülke Bilgi Notu

tim.org.tr/tr/raporlar

VERİ TAKVİMİ

Veri	Tarih
İşgücü İstatistikleri	10.03.2022
Ödemeler Dengesi	11.03.2022
Sanayi Üretim Endeksi	11.03.2022
TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı	17.03.2022
Tüketici Güven Endeksi	23.03.2022
Reel Kesim Güven Endeksi	25.03.2022
Kapasite Kullanım Oranı	25.03.2022
Ekonomik Güven Endeksi	30.03.2022
Dış Ticaret Verileri	02.04.2022
Tüketici Fiyat Endeksi	03.04.2022
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	03.04.2022
Küresel Ticaret	05.04.2022